

1

LETNIK XXII.
1975 - 1976

GALER

Galeb

Mladinska revija

LETNIK XXII. - OKTOBER 1975 - ŠTEVILKA 1

VSEBINA

Neža Maurer: Na začetku	1	Šport: Ivan Furlanič in Mario Sušteršič: Koristnost teka	24
Fran Roš: Mihec in slovnica	1	Filatelija: Helena Magajna: Nove znamke v poletni sezoni	24
Vlado Firm: Matiček in striček na Mount Everestu	2	Gremo v gledališče: Adrijan Rustja: A. Leskovec: Dva bregova	25
Neža Maurer: Grobek - vrtec	7	Sandi Sitar: Pečen kostanj	26
Meta Rainer: Dvoje dreves	7	Franci Lakovič: Cirkus	27
Ludovika Kalan: Dober dan, jesen!	8	Stana Vinšek: Prebrisani jež	28
Vojan T. Arhar: Krokodil	8	Vojan T. Arhar: Deževnik in kos	30
Fran Roš: Jastreb s Kozjaka	9	Šolarji pišejo	31
Franci Lakovič: Nesporazum	13	Urednikova pošta	32
Kotiček za najmlajše: Vera Poljšak: V šoli	14	Za bistre glave	3. stran platnic
Vojan T. Arhar: Šolček	15	Ilustracije za 1. številko Galeba so naredili: Marjanca Jemec-Božič (str. 7, 11, 18, 22), Leon Koporc (str. 7, 21), Božo Kos (str. 26), Š.P. (str. 2-6), Ksenija Prunk (str. 20), Jelka Reichman (str. 1, 8, 15), Bine Rogelj (str. 8, 27, 30), Magda Tavčar (str. 1, 13, 14, 29).	
Zanimivosti	16	Priloga: Trgatev in Spomeniki padlim — besedilo: Evgen Dobrila, risbe: Klavdij Palčič, slike: Lojze Abram.	
V svetu tehnike: Lojze Abram: Železnica ima 150 let	17		
Neža Maurer: Tri kraljične	18		
Ksenija Prunk: Črna putka	19		
Črtomir Šinkovec: Biserna poroka	21		
Danilo Gorinšek: Gagec	22		
Iz življenja naših šol: Lojze Abram: Posebna izdaja »Veverice«	23		

Mesečnik (8 št)

Trst SKL

Izdaja:

Založništvo
tržaškega
tiska, Trst

12660/1975/76

mezna številka:
lir

Glavni urednik:
Lojze Abram

Odgovorni ured:
Albin Bubnič

Uredništvo in uprava:

Ul. G. Amendola 12
34134 Trst - tel. 41 55 34

Tiska:

Graphart, Trst, tel. 77 21 51

ovna stran:

ici 5. razreda osnovne šole
co Tomažič« v Trebčah

a naročnina:
lir

ib je registriran na sodišču v
Trstu pod številko 158 od 3.5.1954

Galeb je včlanjen v zvezo pe-
riodičnega tiska USPI (Unio-
ne Stampa Periodica Italiana)

Neža Maurer

Ilustr.: Magda Tavčar

D. 30.3.76/435

Na začetku

DEKLICA DRAGA,
ZDAJ BOŠ PUSTILA IGRAČKE
IN MLADE MAČKE,
VZELA KNJIGE IN V ŠOLO ŠLA.
NIKAR NE JOČI!
TAKO SE ŽIVLJENJE ZAČENJA —
NE PA KONČA.

Fran Roš

Ilustr.: Jelka Reichman

Mihec slovnice ni maral,
kajti bil je trdoglav.
Preden na večer je legel,
jezen jo je v kot zagnal.

»Kdo si sklone je izmislil
in spregatev, kdo vse to,
kar mi v glavi pamet meša,
da nesrečen sem zelo?«

Ko nekoč zaspal je Mihec,
pa iz kota slovnica
tiho v posteljo prilezla
k njemu je, predrznica.

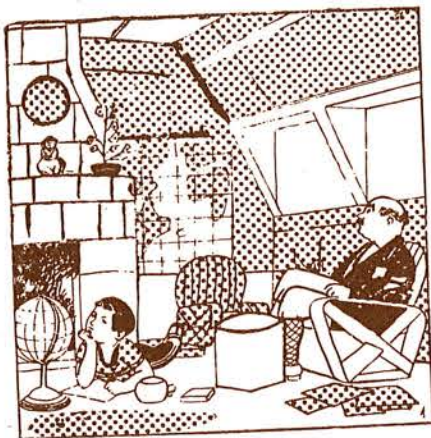
Rekla je: »Saj tudi jaz te,
Mihec, dolgo že poznam.
Le nikar me ne sovraži,
glej, kako te rada imam!

Nič več ti me v kot ne mēči,
raje naj pri tebi spim,
da tako ti še ponoči
kaj povem in ponovim!«

Pa se Mihec je prebudil,
v kot pogledal je na mah.
Tam je slovnica ležala.
Sanje! Bil je prazen strah!

MATIČEK IN STRIČEK NA MOUNT EVERESTU

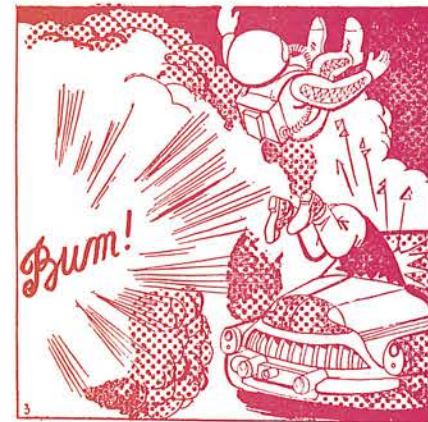

1. Stric Miha je sedel v toplo zaurjeni sobi in gledal v velik zemljevid, ki je ležal na mizi. Matiček je občudoval globus in ga vrtel, da so dežele na njem kot blisk letele mimo njegovih oči. Ljubljansko geografsko društvo je bilo namreč poslalo stricu — kot izkušenemu svetovnemu potniku — častno vabilo, naj se, kot prvi Ljubljančan, pripravi za ekspedicijo na Mount Everest. To je bila težavna in odgovorna naloga, toda stric se je ni ustrašil. »Čast, komur čast,« si je rekel. »Uspel bom prav tako, kot ti preklicani Angleži.« S prstom je šel preko Indije in Kitajske na Tibetansko pogorje ter se ustavil na črni piki, na Mount Everestu. »Premagam ga!« je zavpil, da je Matiček kar poskočil.

2. Na ljubljanskem letališču ju je čakalo raketno letalo, ki ga je geografsko društvo najelo za strica. Razne merilne priprave, maske, dihalni aparat s kisikom, zimske obleke in druge potrebščine so že bile v letalu. Kljub mrazu in vetru je obdajala letalo množica Ljubljančanov. Stric se je vmes navdušen motovilil okrog izpušnih cevi in dajal mehanikom še zadnja navodila. Zelo je bil ponosen, ko je zagledal pred seboj dopisnika nekega lista. Ta se je z velikim trudom prerinil do njega, da bi dobil še nekaj dragocenih podatkov za članek. Načelnik letališča je še poslednjič stisnil stricu roko in že hotel dati znak za polet. Ljudje so pričeli vzklikati in mahati z robčki. Tedaj pa...

3. Matiček, ki je iz radovednosti stikal po kabini in preizkušal vzvode, je pritisnil na neki gumb. Ena izmed raket se je s strašnim pokom sprožila in izpuh je odnesel presenečenega strica proti oblakom. Novinarja je vrglo na letališko stavbo, a načelnika letališča na glavo v bližnji avtomobil. Joj, to je bil preplah! Vse je bežalo, kar je moglo. Matiček je bil še toliko priseben, da je zavpil: »Gasilce!« Že je stekel k telefonu. Ko so si gledalci polagoma opomogli od strahu, so nestrpno čakali, kaj se bo zgodilo. Kmalu nato sta se tudi novinar in načelnik rešila neprijetnega položaja.

4. Stric je med poletom ugotovil, da ga je zaneslo v ogromen bel oblak, iz katerega je molel samo noge. »Ta presneta reč in ta Matiček!« je godrnjal. »In kaj bo sedaj? V oblak me je zanesel zračni pritisk, a to ni najhujše. Teže bo priti nazaj na zemljo. Saj se bom ves pobil.« Krčevito je pričel kriliti z rokami in nogami. Tako se je še nekaj časa obdržal med oblaki. A potlej je opešal in pričel padati vedno hitreje. Okoli ušes mu je žvižgal veter. Zamizal je in si ni upal pogledati navzdol. V zraku ga je preobračalo kot žogo. Vrane, ki so se sprehajale po svojih zračnih poteh, so ga začudeno obletavale.

5. Na letališče je med glasnim trobljenjem privozil gasilski avto. Gasilci so hitro poskakali iz avtomobila in razvili ogromno belo plahto. Postavili so se v krog ter plahto razpeli. Nato so strmeli v zrak in se čudili čudni padajoči žogi. V dolgih skokih je pritekkel k njim Matiček in jim na hitro povedal o stričevi smoli. Krivca te smole je seveda zamolčal. Matička je skrbelo, ali bodo strica sploh lahko ujeli, ker ga je namreč veter nosil sem in tja. Zmrzli sneg se je lesketal v soncu in Matičku se je zdelo, da čaka strica, ki bo priletel v njegovo mrzlo naročje.

6. Ko je stric med padanjem odprl oči in zagledal pod seboj gasilce z razpeto plahto, si je globoko oddahnil in si rekel: »Tako, tako, vrli ljubljanski gasilci! Nič mi ne bo hudega.« Še smejati se je poskušal. A ni šlo, ker ga je mraz presneto ščipal v roke in lica. Matiček, ki ga je seveda težko čakal, mu je zavidal ta neprostovoljni polet. Stric je padel v razpeto plahto s tako silo, da so gasilci kar popadali. Hitro se je izmotal iz plahte in nato cel in zdrav obsedel na tleh med reševalci.

7. Kljub neprijetnemu dogodku je bil stric zopet dobre volje. Matiček je že sedel v letalu in čakal. Ko je stric zadostil vsem predpisom, ki so veljali na letališču, se je poslovil in pohitel k raketnemu letalu. Splezal je vanj. Ko se je prepričal, da je vse v redu, je dal znak in čakal na dovoljenje za prost polet. Kmalu je zaplapolala zastavica, stric je pognal motor in letalo se je brneč premaknilo. Najprej je drselo po tleh, nato se je odlepilo in se pričelo naglo dvigati. Stric in Matiček sta še poslednjič pomahala v slovo.

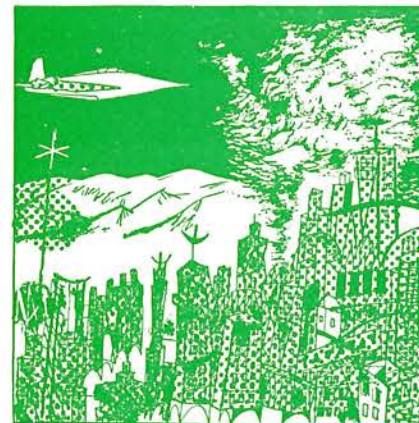
8. Letalo je rezalo zrak. Domači kraji so ostali daleč za njima. Preletela sta v toplejše kraje in pod njima se je modrilo morje. »Tako Matiček, sedaj bom izključil motor in sprožil raketo,« je pojasnil stric. Nato je pritisnil na gumb in letalo se je silovito streslo. Sledil je močan pok, še več pokov, in letalo se je z neznansko hitrostjo pognalo proti temnemu nebu. Matiček, ki ga je sunek vrgel v vrata kabine, se je oprijel vrvi, ki jo je imel privezano okoli pasu. Vrata so se namreč odprla in Matiček je omahnil v globino. Le vrv ga je zadržala, da ni padel navzdol.

9. Stric od strahu sploh ni mogel do glasu. Zaman je obračal in vrtel vzvode, rakete so se prožile kar naprej.

Letalo je brnelo proti vsemirju. Globoko pod njim se je na vrvi pozibaval Matiček. Oblaki so ostali pod njima, zrak se je redčil in bližali so se ozvezdju. Stric je preplašen vzkliknil: »Joj, vsemirje!« Pritiskal je krmilo, kar je mogel. Izognil se je Rimski cesti in se skoro zaletel v Veliki voz. Matiček, ki se je že vživel v novi položaj, je vzkliknil: »Hej, pogledjva natančneje, mislim, da se bližava Marsovemu planetu. To bodo Marsovci gledali naju, majhna zemljana!«

10. Z letalom sta se približala Marsu, ki ga je obdajal medel sij. Videla sta nizke gore, majhne dolinice in potočke. Tu in tam so se dvigali visoko proti nebu tanki curki vroče sopare. Letalo je plavalo vedno počasneje, dokler končno ni povsem obviselo. Ker je Matičku primanjkovalo zraka, je urno splezal po vrvi v letalo in si nadel kisikovo masko. Stric jo je že imel in je stokal: »Kaj sedaj? V brezračnem prostoru sva in letalo me več ne uboga. Kako naj prideva iz tega kroga?« Matiček se je prijel za nos in se zamislil. Nenadoma je vzkliknil: »Poglej, stric, nebotačniki!«

11. Strica je skrb, kako spraviti letalo iz brezračnega prostora, tako prevzela, da ni opazil svetlečih se signalov Marsovcev, ki so naznanjali sovražnika. Šele Matičkov vzklik. »Joj leteči krožniki! Zadeli bodo v naju!« so ga zdramili iz zamišljenosti. Stric je vlek za krmila, da so kar škripala. A zaman. Že so ju pričeli obkroževati leteči krožniki. V njih so sedeli Marsovci, debeloglavi in toponosi. Z namenom, da ju ugonobe, so spuščali proti njima žarke vijolične barve. Matiček je zagledal meteor, ki je padal s silno naglico v njuni smeri. Deček je vzkliknil: »Rešena sva, stric! Meteor naju bo povlekel s seboj, ker je v letalu magnet!«

12. Svetlikajoči se meteor je zašumel in strahovit sunek je stresel letalo ter ga z nepopisno naglico vlekel s seboj. Letalo je brzelo skozi neprodirno temo in le okoli njiju je bila slepeča meteorjeva svetloba. Stric je spoznal, da ju je meteor spravil iz območja veselja. Letečih krožnikov nista več videla. »Pobegnila sva Marsovcem,« se je hihital stric. »Toda če ne bom mogel razdvojiti magnetne vezi, bomo treščili na zemljo.« Končno je stricu to le uspelo. Pogнал je motor in letalo je zopet poslušno plavalo dalje. Sprejel ju je sončen dan. Z letalom sta potovala čez širono Indijo in Kitajsko proti Tibetanskemu pogorju.

13. Pod seboj sta uzrla široke in visoke himalajske vrhove. Ker vreme tisti dan ni bilo sončno, nista imela lepega razgleda. Zračni tokovi so se vrtnčili nad vrhovi in sprejeli letalo v svoje okrilje. Ob njega so udarjali močni sunki vetra, tako da je letalo s težavo rezalo zrak. Motor je stokal in hrkal, dokler nazadnje ni umolknil. Stric Miha, ki je sedel na pilotskem sedežu, je pogledal Matička in zagodrnjal: »Saj naju je zadela nesreča. Motor se je pokvaril in burja naju bo lahko nosila, kamor bo hotela.«

14. Bila sta precej visoko in zato ni bilo nevarnosti, da bi močni sunki vetra treščili letalo ob tla. Žvižgalo jima je mimo ušes in ledena zrnca so se odbijala ob stekla, »Na vsak način moram priti do motorja, da popravim napako,« je robantil stric. Okvara je bila na zunanji strani. Moral je zlesti ven. Privezal se je z vrvjo in kobacal po letalu. Toliko, da ga ni odneslo z njega! Medtem je Matiček pazljivo krmaril. Letalo ni bilo lahko obdržati v ravnotežju. Deček je spretno izkoriščal zračne tokove, stric pa je gromozansko vpil in mu dajal navodila.

(Dalje)

Neža Maurer

Ilustr.: Marjanca Jemec-Božič

GROBEK - VRTEC

»Mamica, poglej, kakšna lepa roža raste na tem gričku; lepa, rdeča roža!«

»Pusti, to je grobek! Četa izgubila tukaj je kurirja, rožo zasadila.

Vedno z rožo v roki je čez griče tekel.«
»Mama, jaz pa vem, kaj zdaj bi nama rekel:

»Daleč je že vojna — grobek ogradita; kaj bo meni grobek? vrtec naredita''.«

Meta Rainer

Ilustr.: Leon Koporc

DVOJE DREVES

Smreka, temna lepotica, s čim neguješ svoja lica, da so sveža kakor rosa, da nikdar ne ovne?

»Neko noč je modra vila tole mi skrivnost odkrila: 'čista vest te bo mladila, lepšalo mehkó srcé'!«

Brest, junak med sto junaki, kam bi tvoji šli koraki, da ti dano je bežati, kakor jelen mlad beži?

»Brez odlašanja korake usmeril bi med učenjake, da bi skupaj modrovali za razcvet bodočih dni.«

DOBER DAN JESEN!

Bilo je nekaj proti koncu poletja, ko je nad obširen pašnik priletel orel in napadel ovce v čredi. Po vsakem takim ropu se je zatekel s svojo žrtvijo v visoke, goste krošnje dreves, ki so rasla v bližnjem gozdu in tam v miru razkosal in požrl ugrab-

ljeno žival. V varstvu gostega listja je užival popolno varnost pred pastirji, ki so ga zasledovali.

Ti so po dolg in po čez v vseh smereh pretaknili gozd, a niso ga mogli najti. Neki dan je star drvar, ki je z njimi iskal orla, ogovoril močorni najvišji hrast, kateremu je pred leti rešil življenje pred sekiro, in ga naprosil:

— O, starešina med drevesi, če nam izročiš našega krutega sovražnika, ti prisežemo, da se nobeden izmed nas drvarjev ne bo dotaknil dreves tega gozda!

Drvarjeva prošnja je ganila stari hrast in ukazal je vsem listnatim drevesom, naj odvržejo svoje listje. Vsi so porumeneli in pordeli od nejevolje, toda ubogali so. Lovci pa so na poziv kmalu odkrili orla med golimi vejami. S puščicami so ga prebodli in tako maščevali nebogljene žrtve ter rešili čredo.

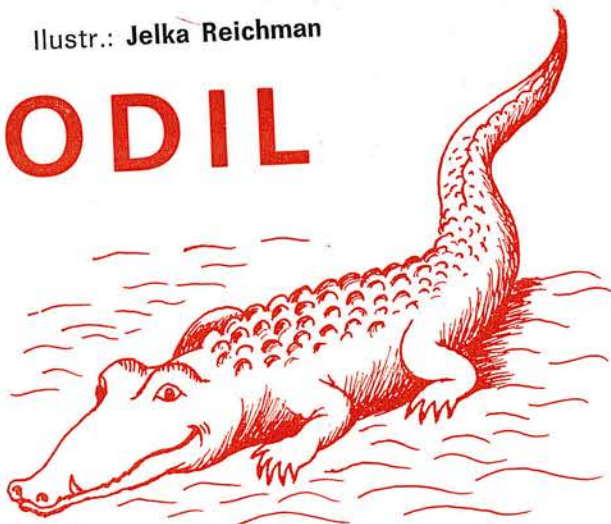
Bolj kot legenda pomeni ta pripovedka rojstvo jeseni.

Vojan Tihomir Arhar

Ilustr.: Jelka Reichman

KROKODIL

Žolti pesek. V reko skoči
Modri Nil. krokodil.
Izvali se Koj preplava
krokodil. reko Nil,
Sonce sije. saj je pravi
Tečaj Nil. krokodil!

JASTREB S KOZJAKA

Na Štajerskem, blizu koroške meje, se v Pako izliva potok Velunja. Ta izvira pod Graško goro in med gozdnatimi hribi prihaja v rodovitno dolinico. Kmetje ob Velunji obdelujejo polja in redijo živino.

Zgodilo se je nekoč, že davno, da sta nekega poletnega dne tukaj na njivi okopavala krompir kmet in njegova žena. Bila sta to Vid Ramšak in Verona, oba še mlada. Znoj jima je tekel z lic, ko sta z motikama grebla po zemlji in iz nje ruvala plevel. Na koncu njive, v senci drenovega grmovja je spal njun sinček, komaj pol leta stari Janezek, zaviti v bele platnene povoje. Nista ga mogla pustiti samega doma, čeprav do njihove hiše ni bilo daleč.

Kar nenadoma pa se je iz višine zaslišal šum, podoben otepanju s perutmi. Prestrašena sta se kmet in kmetica ozrla kvišku. V zraku je krožil velik jastreb, kakor da išče nekaj pod seboj. A že se je v hipu kakor blisk spustil naravnost k otroku, ki je spal v grmovju. Z močnimi kremplji ga je zgrabil za povoje in se z njim spet dvignil. Še preden sta se starša zavedela vsega tega, je ptič šinil prek njunih glav. S krepkimi krili je zaveslal v višino in čez zelene bregove.

Vid je ostrmel, Verona je zavpila, zajokala in razprostrla roke. A roparski jastreb se ni zmenil za njen obup. Letel je dalje na severovzhodno stran, proti dolgemu, strmemu gorovju Paškega Kozjaka, proti Pohorju. S seboj je nosil drobnega, ubogega Janezka.

»Najin prvi in edini otrok!« je na

glas potožil oče. »Vzel nama ga je jastreb! Kakšna nesreča! Kdove kje ga bo odvrigel, da se morda na skalah razleti! Ali pa ga ponese v globok prepad, mu tam izkljuva oči in ga kos za kosom pogoltne! Morda ga bo pustil pasti kje na mehko trato, da tam umre, če ga nihče prej ne najde. Nesrečno dete! Toda ni še vse izgubljeno! Morda ga razbojnik ne bo odnesel daleč. Vse lovce, vse pastirje tu blizu hočem naprositi, da preiščejo hribe in doline daleč naokoli. O, da bi rešili ljubega dečka!«

Vid in Verona nista čakala. Napotila sta se vsak v svojo smer in sledilo jima je mnogo drugih ljudi. Toda zaman je bilo vse njihovo iskanje in poizvedovanje. Nekaj dni je minilo in zdaj so vedeli vsi: tudi če bi ga našli zdaj, bi najbrž bil že mrtev.

Oče in mati nista mogla pozabiti izgubljenega sinčka. In tako je preteklo že pet let. V tem času so se jima rodili še novi otroci — dva dečka in hčerka. Z njimi je bilo dosti dela, a tudi veselja. Bila je to spet mirna, zadovoljna družina.

Nekega dne se je pri njih oglasil mesar Tonač iz Velenja. Ogledal si je vola, ki sta ga Vid in Verona želela prodati. Pogodili so se za ceno in posedli v hiši. K njim so prišli tudi trije mali domači otroci, da bi videli mesarja, ki jim hoče odpeljati vola.

»Zdrave otroke imate,« je dejal Tonač. »Hitro bodo zrasli in vama bodo v pomoč pri delu. Potem si bosta lahko odpočila.«

»Tri otroke imava,« je pritrdila

mati. »Imeli pa bi štiri, če ne bi bil najinega prvega sina odnesel jastreb. Tega je že več kakor pet let.«

»Tako?« se je začudil mesar. »Pa nič ne veste, kaj se je z otrokom potem zgodilo?«

»Iskali smo sled za njim, a brez uspeha. Gotovo že davno ni več živ.«

»Nekaj vam bom povedal. Lani sem pri kmetu Lipičniku v Brdcah kupoval kravo. Tam sem videl čednega dečka, menda že šest let starega. Kmet in kmetica sta mi povedala, da jima ga je prav majhnega prinesel jastreb...«

»Kaj?« sta se oba začudila. »Ali res? Ali je mogoče?«

»Brdce so blizu Dobrne. Saj lahko tja pogledata.«

»Pri Lipičniku da je to? Morebiti pojdem tja že kar jutri. Da je jastreb tja prinesel otroka?«

To je bila nepričakovana, velika novica za Ramšakove. Da je jastreb z Janezkom letel v Brdce, tako daleč? Tudi leta dečkove starosti se ujemajo. Ali je res ostal živ?

Tonač je plačal vola in ga odpeljal. Trije otroci so žalostni zrlji za živaljo, ki so jo imeli radi, zdaj pa ji je mesar namenil smrt.

Vsi so zgodaj zvečer legli spat, oče in mati pa sta se še pogovarjala o tem, kar sta ta dan slišala. Kakšen neki je danes Janezek, če je res še živ? Kako srečna bi bila, če bi vse svoje štiri otroke imela doma! Za vse bo moralo biti dovolj prostora v hiši in tudi kruha jim ne bo smelo manjkati.

V naslednjem jutru se je Vid Ramšak odpravil na daljno pot. Nekoč je na Dobrni že bil, Brdce pa mu niso bile znane. Hodil je po ozkih bližnicah, prečkal doline s potoki, hodil po gozdovih navkreber in navzdol. Nič se ni utrudil, kajti vodilo ga je veselo upanje, da bo res našel izgubljenega Janezka. Morda ga bo

lahko že kar takoj vzeti s seboj domov.

Pri samotnih kmetijah se je ustavljaj, da je povpraševal za pot na Brdce in k Lipičnikovim. Končno je došel do napol lesene nizke hiše med dvema njivama in travnikom s sadnim drevjem. Pred hišo je na pručki sedel deček, star morda že šest let. Okrogli obraz so mu obdajali svetli kodrasti lasje. Igral se je z mladim psičkom in je z modrimi očmi zvedavo pogledal v tujca, ki se mu je približal.

»Saj tu je pri Lipičnikovih! Dober dan!« je glasno pozdravil Ramšak. Ni mogel prikriti veselja nad tem, kar je videl. Tale otrok bi resda utegnil biti njegov sin! In bil je to zdrav, bistrook fantek!

»Dober dan!« je rekel tudi deček in se nasmehnil. »Mama kuha kosilo, oče pa na kozolcu rante popravlja...«

»Oh,« je pomislil Vid Ramšak. »Revček ne ve, kdo mu je oče, kdo mati. Če je namreč to tisti otrok, ki ga je semkaj prinesel jastreb.«

Iz hiše je stopila Lipičnica, čvrsta ženska.

»Koga iščete?« je vprašala.

»Vas in vašega moža Lipičnika. Rad bi nekaj izvedel. Sem Ramšak tam od Velunje.«

Približal se je kmet Lipičnik, visok, suhljat mož, že sivolas.

»Kako je otroku ime?« je vprašal Ramšak.

»Srečko je,« je odvrnila žena. »To ime sva mu dala, ker nama je res prinesel srečo.«

»Že davno sta nama dva otroka kar po vrsti umrla,« je povedal mož. »Pobrala ju je kuga. Ostala sva sama. Potem pa se je nepričakovano dogodilo nekaj kakor čudež. Dobila sva tega dečka!«

»Jastreb vama ga je prinesel!« je zaklical Vid.

»Kako pa to veste?« se je začudila žena. »To sva le malokomu povedala, bila je to najina skrivnost.«

»Menim, da se nič ne motim. TALE VAŠ SREČKO JE MOJ JANEZEK. JASTREB GA JE UGRABIL, KO SVA GA ŽENA IN JAZ IMELA PRI SEBI NA NJIVI. S KREMPLJI GA JE PRIJEL ZA POVOJE. TEGA BO ŽE PET LET. ALI ŠE HRANITE TISTE POVOJE? RAD BI JIH VIDEL...«

Lipičniku in njegovi ženi je zastala sapa. Vsa v strahu sta se spogledala. Njej so solze stopile v oči in zajecjljala je:

»Saj ni mogoče! Ne morem vam verjeti. Ali naju le strašite?«

»Nič vaju ne strašim. Priče imam. Ljudje ob Velunji vedo za to, saj so tedaj pomagali iskati otroka. Tudi v krstnih knjigah je zapisan kot Janezek Ramšak...«

»Tudi če bi bil vaš, nama ga morate pustiti! Kako bi midva brez njega, ko je že tako dolgo pri nama!« se je branil Lipičnik. »Najbrž imata še kaj drugih otrok, saj sta oba še mlada.«

»Dva dečka in deklico imam. Ti so so se rodili potem, ko Janezka ni bilo več,« je priznal Ramšak.

»Fanta nama ne smeta vzeti, sicer bova hudo nesrečna!« je zaklical Lipičnik. »Ta bo nekoč tukaj gospodar! Zanj vam rad dam, kar boste zahtevali. Saj imate še tri otroke doma!«

»Pogovoril se bom z ženo. Ne vem, kako bo odločila. Še nekaj pa bi rad vedel: kako vama ga je jastreb pri nesel?«

»Naj povem,« je dejal Lipičnik in si prižgal pipo. »Tisto popoldne je jastreb priletel prav nad našo hišo. Midva sva se tedaj vračala z loke, tam sva obračala mrvo.«

»Prva sem ga zagledala jaz,« je pristavila žena. »V krempljih je držal nekaj belega. Krožil je, kakor da išče prostor, kjer bi mogel posedeti in se odpočiti.«

»Jaz pa,« je nadaljeval gospodar, »sem pograbil na hišo naslonjeno lopato in z njo udaril po zidu, da je zavzenelo kakor strel. Tega se je jastreb ustrašil, se obrnil v stran in hkrati izpustil plen, da je padel na hruško pri naši hiši in obvisel v vejah.«

»Menila sva,« je dodala kmetica, »da nosi s seboj mlado jagnje, tako belo je bilo tisto. In stekla sva tja. Zaslišala sva tanek jok, kakor da cvili mačka. Potem je mož zlezal v hruško, da sva iz vej dobila majhnega otroka, zavitega v bele povoje. Po čelu in licu je bil opraskal do krvi. Naj vam pokažem te povoje!«

Pohitela je v hišo in se vrnila s povoji iz domačega platna.

»Da, to so prav naši povoji. Torej se tudi to ujema,« je potrdil Ramšak. »Tale fant je naš pravi Janezek.« Stisnil je otroka k sebi, ga pogladil po gostih laseh in vprašal: »Ali bi šel z menoj tja, kjer si bil najprej doma, k svoji pravi mami?«

»Ne, ne!« se je branil fantek, »tukaj sem rad, tukaj je dobro.« Odmaknil se je Ramšaku in se oprjel kmetičinega krila.

»Kakor sem rekel: pogovoril se bom z ženo,« je dejal došlec. »Mor-da bosta lahko obdržala dečka, ko svojih otrok nimata, ta pa se je tukaj že privadil. Jaz imam doma tri svoje...«

»Seveda imate pravico, da si otroka vzamete,« je povedal Lipičnik. »Res pa je tudi, da bi deček lahko že davno bil mrtev. Toda jaz sem jastreba tako zelo prestrašil, da ga je tudi odvrigel. Sicer bi ga bil pustil pasti drugje na kakšno skalovje ali pa bi ga bil razmesaril. Samo midva z ženo sva ga rešila.«

»To je res,« je pritrdil Vid. »Prijetelji si vedno ostanemo.«

»Če nam boste fanta pustili, si bomo kakor sorodniki,« je rekel Li-

pičnik. »Do smrti vama bova hvaležna. Tudi odškodnino zanj vama bova rada dala. Pa še nekaj vam povem: Veste, tisti jastreb najbrž ni več živ. Tam na Paškem Kozjaku je vedno prebival kakšen jastreb, včasih jih je bilo tudi več. Od tam so letali daleč naokrog in si iskali plen, najraje jagnjeta. Lovec Krištof s Kačjega gradu mi je pravil, da je lani ustrelil jastreba, ko se je na grajskem dvorišču spuščal na kokoši. Lovski pes ga je nato raztrgal. Nemara je bil to prav tisti jastreb s Kozjaka, kajti poslej tukaj nihče nobenega ni več videl...«

Tako so se pomenili. Ves ta čas se je mali Janezek, zdaj Srečko imenovan, oklepaj nje, ki mu je postala druga mati. Da ga tuji mož le ne bi vzeli s seboj, tega se je bal. Bil je pač še premlad, da bi razumel, kar so se odrasli o njem pogovarjali.

Vsi so odšli v hišo in posedli okrog mize. Gospodinja jim je narezala slanine in koruznega kruha, popili so tudi nekaj jabolčnika. Kmalu

se je Ramšak poslovil, saj ga je čakala dolga pot domov. Prijateljsko so se poslovili in tudi mali Srečko je bil zadovoljen, da ga tuji mož ni vzel s seboj...

Čez teden dni je še Verona Ramšakova obiskala Lipičnikove. Ob srečanju s svojim prvim otrokom se je razjokala. Srečko se je ni prav nič ustrašil, celo nasmehnil se ji je. In ko ga je vprašala, ali hoče oditi z njo, je odkimal. Njegov dom je bil zdaj tukaj.

Mesec pozneje sta oba Lipičnika prišla na obisk k Ramšakovim. Z njima je bil seveda tudi Srečko, ki je zdaj spoznal svoja dva brata in sestrico. Skupaj so se igrali in si hitro postali prijatelji.

Tako so Lipičnikovi obdržali Srečka. Rastel je, pomagal pri delu in vsi so ga radi imeli. Prihajal je k Ramšakovim in tudi tam mu je bilo kakor doma.

To je bila zgodba o jastrebu s Kozjaka. O jastrebu, ki brez njega te zgodbe ne bi bilo...

Franci Lakovič

Ilustr.: Magda Tavčar

NESPORAZUM

Dokolenko zjutraj sanja, sonce z žarki ga zbudi. »Skrij se, sonce«, ga preganja, »kam tako se ti mudi?«

Na večer pa noče spati in na luno se jezi: »Kaj ti treba je sijati, ko se meni še ne spi.«

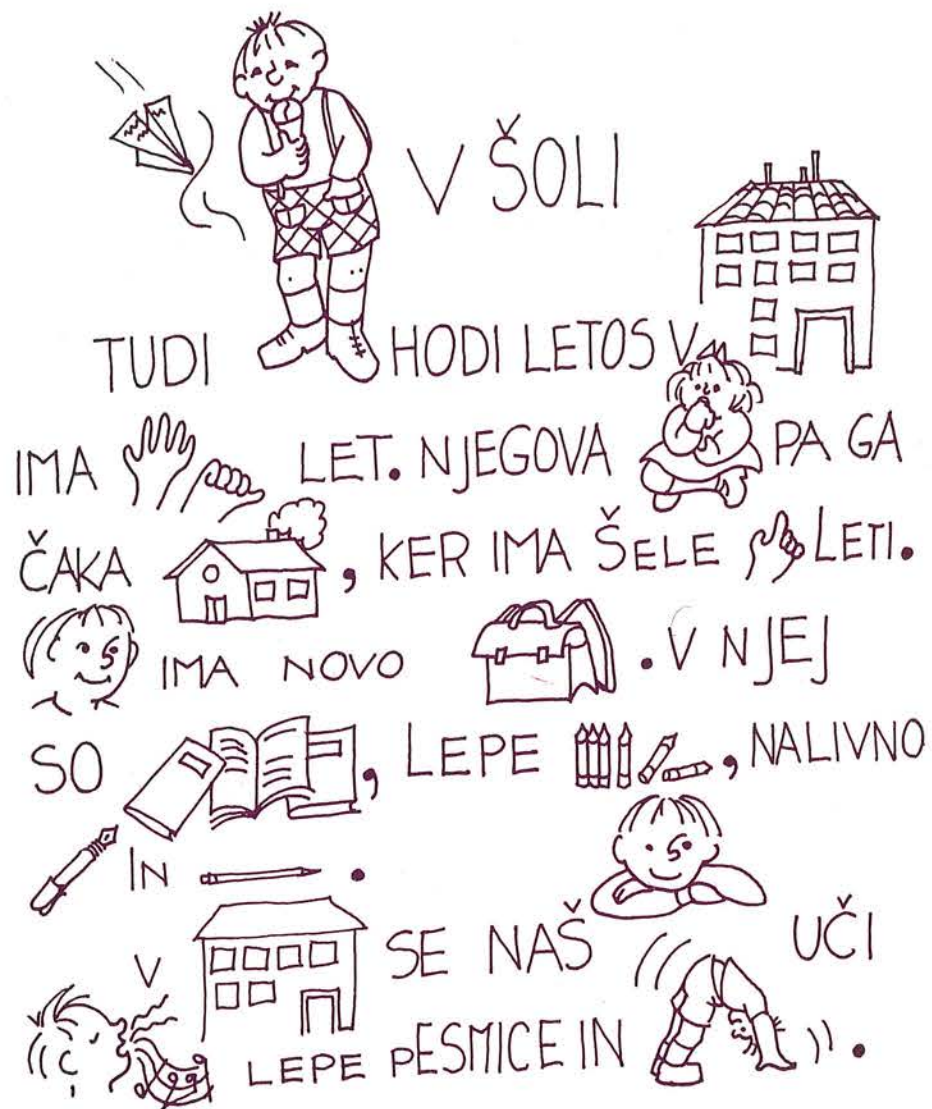

Kotiček za najmlajše

Vera Poljšak

Ilustr.: Magda Tavčar

Vojan Tihomir Arhar

Ilustr.: Jelka Reichman

ŠOLČEK

ŠOLČEK,
PALČEK
NAGAJIV,
VSEGA
JE
NEREDA
KRIV.

SAM
PONOČI,
VIJA,
VAJA,
V
UČNI
SOBI
SE
SPREHAJA,
SILNO
ZMEDO
POVZROČI:
DA
JE
SEDEM
DVAKRAT
TRI,
RIŠE
V
ZVEZKE
SPAKE,
ČAČKE,
PACKE
TROSI -
ČRNE
MAČKE,
NOVIM
KNJIGAM
LISTE
VIHA,
SVINČNIK
ZLOMI,

V
TINTNIK
PIHA,
DRUGE
ŠE
POČNE
REČI,
DOKLER
SPET
SE

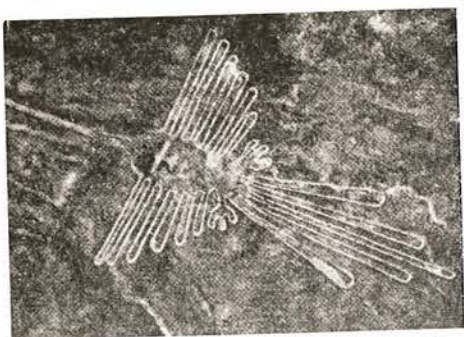
NE ZDANI.
GRDI
ŠOLČEK,
PAZI
SE,
KMALU
V
PEST
DOBIMO
TE!

Zanimivosti

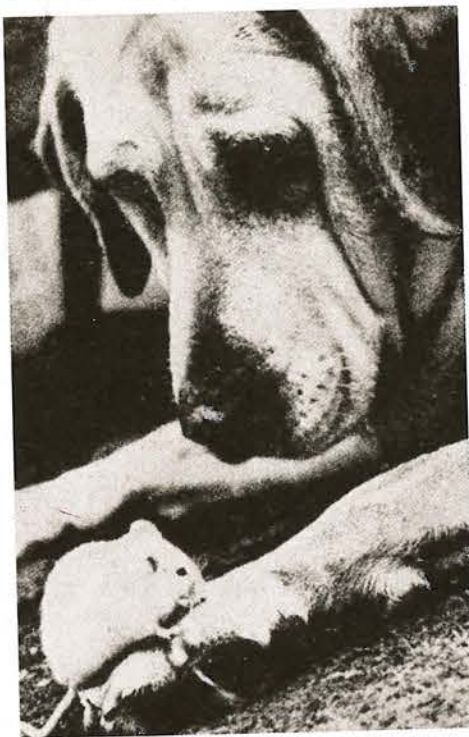

Svetovni dan varstva živali — 4. oktober je po vsem svetu posvečen varstvu živali. V ta namen se je zadnje dni septembra v Ljubljani osnovala mladinska sekcija društva proti mučenju živali. Njen namen je širjenje idej kulturnega odnosa do živali. Ob letošnjem svetovnem dnevu varstva živali je društvo razpisalo nagradni natečaj za najboljše spise o preprečevanju mučenja živali. Razpis velja za otroke od devetega do 14. leta. Če potrebujete nasvet, lahko pišete profesorici Narcisi Deskovič, Trubarjeva cesta 16, Ljubljana.

Velikanske risbe v puščavi — V puščavskih predelih južnega Peruja so znanstveniki že zdavnaj opazili velikanske risbe, ki jih v celoti lahko dojameš samo iz letala, ker se raztezajo več kilometrov v širino in dolžino. Ponazarjajo razne trapezoidne, rožne in živali in so podobne vzorcem, s katerimi

so starodavni prebivalci Peruja Nazce krasili svoje lončene izdelke. Domnevajo, da so te risbe nastale pred več kot dva tisoč leti. Izdelava risb je bila enostavna, čeprav zelo zamudna. Nazce so namreč grmadili belo kamenje v vrste in risba je bila gotova. Zakaj so tedanji prebivalci Peruja izdelovali te risbe v puščavi, nihče ne ve. Nekateri trdijo, da so bile to ceste, drugi pravijo, da je nagrmadeno kamenje predstavljalo meje med kmetijami, in spet nekateri govore, da je bila to oblika sporazumevanja in darovanja božanstvom.

Varno zatočišče — Na svoji poti je miška srečala požrešnega mačka. Prestrašila se je in zbežala. Njena luknja pa je bila predaleč, da bi se vanjo pravočasno zatekla. Njena rešitev je bil velik pes. Zatekla se je med njegove šape in stvar je bila urejena. Maček si ni upal blizu. Res, prijateljstvo ne pozna nobenih meja.

VINSKA TRTA - Steblo vinske trte se z viticami oprijemlje opore, ker je prešibko, da bi samo stalo pokonci. Trto je treba vsako leto okopati, pognojiti, obrezati, škropiti in žveplati.

VINSKA TRTA - Septembra in ponekod šele oktobra grozdje dozori in pride čas trgatve. Tedaj v vinogradu veselo zaživi. Trgači urno trgajo grozde s fovči in jih devajo v brente.

VINSKA TRTA - Vinogradniško orodje: fovč, motika, škropilnik, stiskalnica.

VINSKA TRTA - Grozde dajo v stiskalnico in kmalu začne teči sladki mošt, ki se v kratkem spremeni v vino.

VINSKA TRTA - Naša dežela je vinorodna. Na sončnih bregovih, po ravninah in tudi na kraški planoti, če je le dovolj zemlje, odlično uspeva vinska trta.

VINSKA TRTA - V naših vinogradih uspevajo razne sorte črnega in belega grozdja. Najraje zobamo jagode sladkega namiznega grozdja. Za predelavo v vino pa vinogradniki gojijo refošk, merlot, malvazijo, pinot, kabernet, teran (na Krašu) in še druge sorte grozdja.

VINSKA TRTA - Nosač stresa grozde iz brente v kado.

VINSKA TRTA - Vinogradniška posoda: brenta ali brentač, kad, sod, pletenka.

SPOMENIKI PADLIM - Prosek (občina Trst).

SPOMENIKI PADLIM - Križ (občina Trst).

SPOMENIKI PADLIM - Šempolaj (občina Nabrežina).

SPOMENIKI PADLIM - Bazovica (občina Trst).

SPOMENIKI PADLIM - Milje.

SPOMENIKI PADLIM - Mačkolje (občina Dolina).

SPOMENIKI PADLIM - Podgora.

SPOMENIKI PADLIM - Sovodnje ob Soči.

V svetu tehnike

Lojze Abram

Železnica ima 150 let

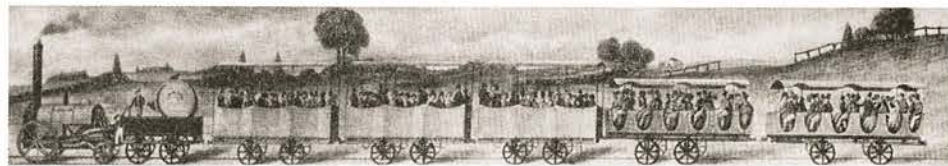
Kadar dandanes na železniških postajah in progah srečujemo moderne električne in dizelske lokomotive s sodobnimi vagoni, ki zmorejo velike hitrosti, nam še na misel ne pride, da taki stroji ropotajo po železniških tračnicah že stopetdeset let. Res, letos poteka 150 let, odkar je med rudarskim mestom Darlington in pristaniščem Stockton v Angliji prvič na svetu v velikih oblakih dima zarožljajal prvi vlak.

Mestni možje v Darlingtonu so dolgo razpravljali ali naj razširijo cesto, skopljejo prekop, ali položijo lesene tračnice, po katerih bi s konji vlekli furmanske vozove s širokimi platišči. Končno so le sprejeli predlog za izgradnjo železnice in med obema mestecema postavili tračnice na 19 kilometrov dolgi progi. In 27. septembra 1825 je po teh tračnicah speljal prvi vlak na svetu. Parna lokomotiva, ki jo je izdelal njen izumitelj Stephenson in jo imenoval »Locomotion No. 1«, je potegnila 38 vagonov s potniki in tovorom žita, premoga in lesa ter z »neverjetno« hitrostjo nekaj nad 20 kilometrov na uro pripeljala v Stockton. Po 25 letih so Stephensonovo lokomotivo,

ki se je seveda izrabila, postavili kot spomenik pred postajo v Darlingtonu, kjer je še danes.

27. september 1825 smatramo zato za rojstni dan železnice, zato so letos razne železniške uprave, železniški muzeji, društva ljubiteljev železnic in razne tovarne strojev in vagonov začele proslavljati obletnico tega važnega dogodka, ki je pomenil zgodovinski preobrat v sistemu prevozov. Seveda bodo razni muzeji ob letošnji 150. obletnici pokazali svoje starinske lokomotive in vlake, za katere so si morali takrat potniki ponekod priskrbeli vozovnice celo leto dni prej.

24 let kasneje, točno 17. septembra 1849, pa so Ljubljančani doživeli velik dogodek. Tistega dne je v slovensko glavno mesto prisopihal prvi vlak. O dogodku pred 126 leti in o vzdušju, ki je tedaj vladalo v Ljubljani, lahko beremo v knjigah in tedanjih časopisih. Če pa bi kdo želel vedeti kaj več o slovenskih železnicah, se mora potruditi v dunajski železniški zgodovinski arhiv. Tam hranijo načrte, opise in fotogra-

15. septembra 1830 je zapeljal prvi potniški vlak na progi od Manchestra do Liverpoola v Angliji. Vagone je vlekla znamenita Stephensonova lokomotiva »The Rocket« (raketa) s hitrostjo 32 kilometrov na uro

fije vseh postaj, mostov in predorov na Slovenskem, opise lokomotiv, vagonov, signalov in celo uniform železničarjev in tendarjih vozniških redov. Iz tega dragocenega gradiva zvmemo, da se je pred 126 leti ustavil na ljubljanski postaji prvi vlak z dvema lokomotivama »Triglav« in »Sava«, ki je pripeljal iz Celja. Vzdolž vse proge se je nabralo vse polno ljudi, ki so prihrumeli s hribov in iz dolin, da bi videli prvi vlak. V Ljubljani pa je bilo toliko ljudstva, da so morali obiskovalci prenočevati kar na prostem.

Naši najstarejši ljudje še danes vedo povedati, kakšne težave so imeli železničarji s prvimi vlaki. Od Ljubljane do Trsta so morali na vseh vmesnih postajah v Borovnici, Logatcu, Rakeku, Postojni, Pivki, Gornjem Ležečem, Divači in Nabrežini po večkrat opremljati lokomotive s premogom ali šoto, jih napajati z vodo in mazati kolesje in drogovje. Isti postopek je veljal tudi na drugih postajah proti Jesenicam, Mariboru

in Zagrebu. Dandanes se kaj takega ne dogaja več. Moderni vlaki vozijo daleč preko mejá po vsej Evropi in stroje menjujejo le na obmejnih postajah ali v največjih železniških središčih.

Zadnja leta so tudi na Slovenskem začeli zbirati in obnavljati stare lokomotive in vagonne, razno železniško opremo in dokumentacijo. Lokomotive in obnovljene vagonne spravljajo začasno v razne kurilnice, dokler ne bodo uredili železniškega muzeja v Šiški v predmestju Ljubljane. Najstarejšo lokomotivo, ki ima 114 let, hranijo sedaj v kurilnici v Grosuplju in je najstarejši parni konjiček, ali kot mu tudi pravijo hlapon, v Jugoslaviji. Doslej so zbrali že toliko starih železniških vozil, da bi z njimi napolnili Veliki trg v Trstu. Čez nekaj let pa bo urejen muzej in tedaj si bomo lahko ogledali stare lokomotive in vagonne prvih slovenskih vlakov, ki so vozili po slovenskih progah, pa tudi najnovejše in sodobne železniške izdelke.

Neža Maurer

Ilustr.: Marjanca Jemec-Božič

TRI KRALJIČNE

Rumene klobuke so si nadele tri cvetlice na travi, pa so blestele, kot bi nosile majhna sonca na glavi.

Tri čebele so priletele k trem cveticam na travi in so zapele in zabrenčale o njihovi slavi.

Tri cvetlice niso umrle, ko jesen je zavela — v svoje dvore zaklete kraljične srebrna luna je vzela.

Tekst in risba: Ksenija Prunk

ČRNA PUTKA

Ko sem bila stara enajst let, smo se preselili v novo stanovanje, kjer je bilo več sonca. Večina oken je gledala na zapad, tja proti morju in novemu pristanišču. Preko ceste, nam nasproti, je bil s travo porasel prostor, kjer je še nedavno stala stara ribarnica; porušili so jo, ko so zgradili novo, tam naprej od pomo-la San Carlo.

Bilo je proti koncu prve svetovne vojne in v Trstu lakota. Vsega je primanjkovalo. Kruh, ki smo ga dobivali na izkaznice, je škripal pod zobmi. Bilo je v njem malo moke, več divjega kostanja in bogvedi česa še. Najboljše, kar sem dobila pod zob, je bila polenta in kuhane bosanske slive, ki smo jih dobivali tudi na živilske izkaznice. Kavinemu nadomestku smo primešali pražen želod, ki smo ga hodili nabirat tja pod Opčine. To čorbo smo imenovali kava. Rib je bilo malo ali nič. Ribiči niso smeli daleč na morje, da bi nalovili kaj prida, fronta je bila oddaljena le trideset kilometrov.

Ob ofenzivah pri Doberdobu so ponoči vozili mimo našega stanovanja ranjence. Nekateri so stokali, drugi kričali od bolečin. Nisem jih videla, bilc je temno kot v rogu, saj je bila ukazana zatemnitev. Bilo me je groza, vrnila sem se v toplo posteljo in si pokrivala glavo z odejo, da jih ne bi slišala.

Sovražna letala so sicer priletela nekajkrat nad Trst in odvrгла nekaj bomb. A bali so se jih le tisti, ki so stanovali blizu vojašnic. Meni so za-

bičali, predno sem odhajala v šolo, naj stopim v najbližjo vežo, če bi priletela letala. Tam sem bila varna pred drobci šrapnelov, s katerimi so jih obstreljevali.

Čeprav smo slišali močno grmenje topov s fronte, je bilo življenje v Trstu mirno. Ves promet je zamrl in med kvadri kraškega kamna, s katerim je bil tlakovan Trst, je veselo rastle trava. Zato se je meni zdelo mesto prijaznejše.

Jeseni proti koncu vojne je prišla k nam Francka z Gorenjske. Stanovala je pri nas in obiskovala tečaj za poštne uradnike. Bila je prijazna dekle z velikimi, lepimi očmi. Imela sem jo rada, saj je prišla iz vasi, kjer smo bili večkrat na počitnicah. S seboj je prinesla lepo črno putko, da bi nam nosila jajca, kajti teh skoro ni bilo dobiti. To je bil dragocen dar. Lahko si mislite, da sem se putke posebno jaz zelo razveselila. Kmalu se mi je rada pustila pestovati in imela sem jo rajši kot veliko porcelansko punčko. Putka je bila topla in mehka in se je odzivala mojim prijaznim besedam. Lutka pa je bila mrzla, trda in nema in je stekleno gledala. Kokoška je bila prava krasotica med putkami; črno perje se ji je svilenlo svetilo, rožo je imela živo-rdečo in znala se je pogovarjati: Ko, ko, ko, kooo? se je oglašala iz malega temačnega dvorišča, kjer se je podnevi sprehajala in se ozirala v naša kuhinjska okna, odkoder sem jo večkrat gledala in klicala. S tega dvorišča je bil vhod v našo klet, kjer

je putka prenočevala. Nosila sem ji hrano, včasih sem jo pa preko ceste odnesla na tisti travnik, kjer je nekoč stala stara ribarnica. To je bil za putko in zame prijeten dogodek in sprememba. V začetku sem kokoško privezovala z vrstico za nogo. A kmalu se je teh izletov tako privadila, da sem vrstico opustila in mi je putka kar sama sledila preko široke ceste na travnik. Tam sva se sončili, putka je vneto kavšala travo, jaz pa sem iskala štiriperesne deteljice in pazila na putko. Obe sva

bili srečni, čeprav štiriperesne deteljice nisem našla. Ko se je zvečerilo, je kokoška dobrodušno stopicala za menoj domov in spravila sem jo spat v klet. Zjutraj pa je znesla debelo rjavo jajce, vsak drugi dan novo.

Zadnje leto vojne je v pozni jeseni pritisnila gripa, ki smo ji takrat rekli »španska«. Obležalo je pol Trsta, obležale so cele družine. Zdravil je manjkalo, zdravniki so bili redki, ker so bili vpoklicani k vojakom in sestradani Tržačani so zelo umirali. V naši družini smo zboleli vsi, na srečo drug za drugim, da so la-

hko postregli bolnim tisti, ki so še bili pokonci. Mene se je lotila španska šele na koncu. Bila je grda, zahrbtna bolezen, skoro bi ji bila podlegla. Hudo nas je zdelala vse, a najbolj mene, ki sem rasla kot konoplja. Bila sem izmzgana od bolezni, lahka kot peresce, vsa šibka in slabokrvna in zdravnik je naročil: Dajte ji jajc, da se popravi!

A kje dobiti dovolj jajc za vso družino? Tudi mama je bila ošibela, a ni mislila nase, le name. Šla je k oknu, pogledala na dvorišče in rekla putki: »Putka, daj no, znesi jajce, Nuška ga je tako potrebna!«

In putka je rekla: Ko, ko, ko, kooo, odstopicala je v klet in kmalu se je razlegel njen veseli kokodajs. Na slami pa je ležalo toplo jajce. Tako je pridno nosila, takrat celo devet dni zaporedoma, vsak dan jajce. In to ni pravljica!

Vojna se je nagibala h koncu, jaz pa sem si polagoma opomogla, tudi po zaslugi naše putke.

Pozimi, ko so se na dvorišču in v kleti pojavile podgane, smo se zbali za našo putko. Zvečer sem jo prinašala v kuhinjo, kjer je pod pomivalnim koritom prenočevala. Tam je imela posodo z vodo, hrano in svojo gred. Vdolbino pod »škafo« smo prekrili z belim zastorčkom.

Včasih me je ljubezen do moje putke zanesla v kuhinjo, predno sem legla spat. Putka je poznala moj korak in s svojim: Ko, ko, ko, kooo, je skočila z gredi, smuknila izza zastorčka in mi prišla naproti, da sem jo pred spanjem še malo popestovala. Tako sva se navezali druga na drugo, zakaj jaz nisem imela v hiši otroške družbe, ona pa ne kokošje.

Prišla je pomlad. O putki smo pripovedovali tudi moji botrici, ki je živel v Sežani in imela svoj vrt, travnik in kokoši; tem je načeloval pono-

sen, lep petelin. Tjakaj smo poslali našo putko, da bi se njen rod ohranil, da bi izvalila iz svojih jajc piške, ki bi prav tako pridno nosile jajca, ko bi dorasle, kot njihova mati.

Mi pa smo se preselili iz Trsta v Ljubljano in zame se je začelo novo življenjsko obdobje.

A ljubeznive putke še do danes nisem pozabila.

Črtomir Šinkovec

Ilustr.: Leon Koporc

Biserna poroka

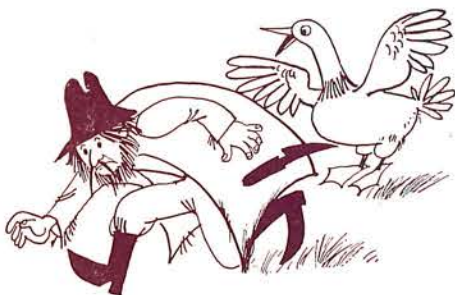
Pri Starinu zadišalo je po cvrtju in pečenki, malčke v noske ščegetalo, sline se cedile Lenki: goro krofov kuharice so napekle in nacvrle, gibanice so, potice kakor lune z oken zrle. To res slavje bo stoletja! Primajale iz Gorice tete so se, same Mice, vnučkinje prinesle cvetja iz Črnomlja so in Trsta, sestra Zora iz Maribora in Starinov dolga vrsta: tašča Manja, brat iz Kranja, strumna lovca iz Celovca, vnuka taka kakor gora. Pogrnila teta Liza, od četrтка do sobote, sedem miz je - ena miza - nanjo romajo dobrote: brenta kraškega terana, pet odojkov, šest gosakov, dva fazana, dva purana, cvička sedem polovnjakov. Tri dni vleče se gostija, vrisk doni in možnar poka... - Ni vsak dan - de ded Matija - prava, biserna poroka...

G A G E C

Gagec je bil stasit gosak. Kadar je iz njegovega kljuna zahreščal njegov »ga-ga-ga«, so se mu vsi spoštljivo umikali. Pred leti so ga neki predmestni družini podarili sorodniki z dežele. Tako je tedaj Gagec zamenjal prostrano kmetško dvorišče za temno klet v predmestni bajti. Spočetka mu je bilo hudo, vendar ga je nova gospodarica vsak dan dodobra napitala, da je kmalu pozabil na izgubljenost. Čudno se mu je zdelo samo, zakaj ga tako radodarno krmijo. Toda kmalu je videl zakaj: napočil je neki praznik in Gagec je bil izbran za pečenko na Gagec je bil izbran za pečenko na prazni mizi. Tedaj je gospodinja stopila v klet in je držala v roki velik nož. Nikoli še ni bila zaklala nobene živali, tudi Gagec se ji je bil močno prikupil, pa se ji je zato tudi tresla roka. Tedaj je Gagec presunljivo zagagal. Šavsnil je po svetlikajočem se nožu, da je gospodinja zbežala iz kleti in ji potem srce ni več dalo, da bi zaklala ubogega Gagca.

Tako torej Gagec ni poromal kot pečenka na praznjo mizo. Pa tudi v temni kleti poslej ni več prebival, temveč je dostojanstveno racal okoli bajte, ali kar po veži. Tako je postal prav zaresni član družine, ki ga je vzljubila kakor otroka. Gagec ji je bil zato tudi hvaležen: kadarkoli se je kdo bližal bajti, je brž zastražil hišna vrata, ko da ni gosak, temveč pes čuvaj. Če je bil prišlec domačin, mu je letal veselo naproti, gorje pa tistemu, ki ga Gagec ni poznal: zagagal je vanj in zakrilil s perutni-

cam, da jo je tujec rajši po bliskovo pobrisal. Takšen je torej bil ta Gagec...

Pa se je nekoč, ko je bila gospodinja sama doma, priplazil do bajte ropar. Gagec se je že hotel zagnati vanj, ko je stopila pred vrata gospodinja. Neznaneč-nečednik je prosil za vbogajme. Gospodinja se je vrnila v hišo, da bi mu s čim postregla. Tedaj pa je zlikovec potegnil nož iz žepa in jo je ucvrl za nič hudega slutečo žensko. Lopov jo je hotel v hiši napasti in oropati... Toda — račun je delal brez krčmarja, ozioroma Gagca!

Le-ta je namreč tedaj kar mu je zmogel kljun glasno zagagal, zaprhutal je na vso moč s perutnicami po roparju in šavsnil s kljunom po zlikovčevi roki, da je nož padel na tla, lopov pa je urno odnesel pete...

Nato je Gagec zadovoljivo priracal do gospodinje, ki ga je nežno pobožala po mehki, beli glavici. Tedaj se je spomnila, da je pravkar Gagec pravzaprav odvrnil od nje tisti nož, s katerim ga je nekoč hotela usmrtiti, pa ji tega ni dalo srce...

Iz življenja naših šol

Lojze Abram

POSEBNA IZDAJA »VEVERICE«

Učenci nekaterih slovenskih osnovnih šol so zadnje čase začeli izdajati svoje razredne in šolske revije. Med temi so tudi šolarji osnovne šole s celodnevno zaposlitvijo Salež-Zgonik. Šolski časopis so si umislili letos spomladi in prvo številko izdali aprila. Revijo so imenovali »Veverica« in se vsestransko potrudili, da so vanjo prispevali številne prikupne sestavke, pesmi-

ce in ljubke risbice. Na platnico so narisali veliko veverico na kupu lešnikov, orehov in drugih gozdnih sadežev in s pomočjo učiteljstva revijo razmnožili na ciklostil. Delo je bilo s tem opravljeno.

Mesec dni kasneje, konec maja, so šolarji iz Zgonika in Saleža začeli pripravljati proslavo za ves slovenski narod važne 30. obletnice osvoboditve. Sama prireditve pa ni bila dovolj za pridne in agilne učence iz Saleža in Zgonika. Z dobro voljo so se spet spravili na uredniško delo in z ne majhnim trudom izdali posebno številko »Veverice«, posvečeno izključno počastitvi 30. obletnice osvoboditve. Posebna izdaja revije prinaša samo take sestavke, v katerih opisujejo šolarji dogodke in pripetljaje iz narodnoosvobodilne borbe po pripovedovanju staršev in dedov, ki so pred več kot tridesetimi leti partizanili na Primorskem in v domačih vaseh. Več sestavkov opisuje grozodejstva nacistov in fašistov, ki so preganjali ljudi, jih odvažali v koncentracijska taborišča in zažigali vasi. Sledijo opisi osvoboditve naših krajev, nekateri šolarji pa so pisali o žrtvah padlih partizanov in domačinov, o zloglasni Rižarni, o številnih grobovih in spomenikih, o velikem trpljenju in junštvu primorskih ljudi v zadnji vojni in o neizmernih žrtvah, ki pomenijo najsvetlejšo stran v zgodovini slovenskega naroda. Skoraj vse sestavke krasijo lepe, nazorne risbe.

S hvalevredno izdajo posebne številke »Veverice« so se torej šolarji iz Zgonika in Saleža oddolžili spominu padlih in na lep in iznajdljiv način počastili 30. obletnico osvoboditve. Posebna izdaja »Veverice« obsega kar 32 strani s stranico vred, ki nazorno odraža važnost obletnice, kateri je revija posvečena.

V E V E R I C A
POSEBNA IZDAJA
Ob 30. obletnici osvoboditve
1945 - 1975

Sestavili učenci
os. šole Salež-Zgonik

Šport

Ivan Furlanič - Mario Šušteršič

KORISTNOST TEKA

Človek se z lastno silo, brez zunanjih pripomočkov najhitreje pomika s tekom. Človek je zato tekel od pamtiveka in se je še pred kratkim posluževal te svoje lastnosti iz preproste življenjske nuje. Zadnje čase je človek opustil gibanje in se začel pretirano voziti in predvsem sedeti, kar prinaša le negativne posledice. Negativne posledice so v tem, da se človek vse premalo giba, kaj še da bi tekel. Nastala je zato potreba, da bi se človek v današnjih okoliščinah bolj gibal in po možnosti tudi tekel, da bi tako povečal dražljaje organizma, ki so življenjsko pomembni.

Otroci ne tekajo, ker bi to potrebo občutili kot dolžnost. Pomembno je le, da čimveč tekajo, in ni vselej važno, v kakšni obliki. Dolgotrajen tek, ali tek vzdržljivosti, kot temu pravimo, močno vpliva na razvoj splošnih kapacitet otroka, tako kot vzdržljivostno plavanje, hitra hoja, kolesarjenje in še drugi načini gibanja za splošno telesno pripravo in dobro počutje. Vsekakor je tek zanesljivo učinkovit za izboljšanje telesne vzdržljivosti in zdravja, če se ga redno in sistematično poslužujemo. Zato otroci, bolj boste tekali, bolj boste zdravi v skladu z rečenico, ki je dandanes preplaval svet: »Dlje boš živel, če boš več tekell!«

Filatelija

Helena Magajna

NOVE ZNAMKE V POLETNI SEZONI

Poletje je mimo in konec je počitnic in dopustov. Verjetno ste v poletnih mesecih dobili precej pošte vaših znancev in prijateljev z dopustov in izletov, tako da imate zbiralci precej dela za pregled vseh znamk.

Tudi letos se bo v Galebu nadaljevala filatelistična rubrika. V tej številki pa bomo bežno pregledali nove znamke, ki so izšle v poletnih mesecih.

NOVE IZDAJE V ITALIJI

V zadnjih mesecih so izšle: znamka za 70 lir v počastitev mednarodnega leta žensk, znamka za 70 lir, ki predstavlja vesoljski načrt San Marco, dve komemorativni znamki po 90 lir v počastitev 50-letnice smrti slikarja Armanda Spadarija in 400-letnice rojstva slikarja Guida Renija, ko-

memorativna znamka za 100 lir v počastitev 450-letnice rojstva glasbenika Pierluigija da Palestrine, znamka za 70 lir, ki prikazuje italijansko izseljeništvu v svetu, znamka za 100 lir v počastitev 100-letnice združenja notarjev in znamka za 70 lir ob priliki državnega kongresa železničarjev.

NOVE IZDAJE V JUGOSLAVIJI

V tem času so v Jugoslaviji izdali: znamko za 1,20 din ob 100-letnici smrti Svetozara Markovića, znamko za 3,20 din v počastitev 30. obletnice osvoboditve, znamko za 1,20 din v počastitev 100-letnice vstaje bosanskih kmetov, znamko za 3,20 din ob priliki svetovnega prvenstva v kajaku, ki je bilo v Makedoniji, znamko za 0,30 din ob tednu solidarnosti, tri turistične znamke za 1,00, 2,10 in 3,20 din, dve dobrodel-

ni znamki in sicer za 0,10 din za olimpijski teden in za 0,20 din za Rdeči križ in serijo šestih znamk o znanih možeh za 1,20, 2,10, 3,20, 5,00, 6,00 in 8,00 din.

NOVE IZDAJE V AVSTRIJI

Izšle so: znamka za 2 šilinga ob 30. obletnici osvoboditve, znamka za 2,50 šilinga

Evropa CEPT, dve znamki za 1 in 6 šilingov iz turistične serije, znamka za 2 šilinga ob priliki četrtega mednarodnega kongresa gorskih žičničarjev, znamka za 2 šilinga ob 100-letnici smrti Josefa Missona, znamka za 2 šilinga ob 50-letnici Bundesforste in znamka za 2,50 šilinga ob 125-letnici Denkmalpflege.

Gremo v gledališče

ANTON LESKOVEC: DVA BREGOVA

Adrijan Rustja

Pozdravljeni, dragi bralci, ljubitelji gledališke umetnosti! Počitnice so za nami, odprla so se šolska in gledališka vrata in spet se znajdemo tu, kot stari znanci, da v informativnem klepetu zvemo, včasih prej, včasih pa komaj po premieri, kaj pripravljajo naši gledališki umetniki v Kulturnem domu. Tudi letos bomo skušali slediti repertoarnemu načrtu in vas seznaniti z vsem, kar bi vas utegnilo zanimati.

Svojo 31. gledališko sezono odpira Slovensko stalno gledališče z igro Antona Leskovca »Dva bregova«.

Po rodu iz Škofje Loke se je Leskovec najprej šolal v domačem kraju in kasneje doštudiral pravo na Dunaju in v Pragi. Prvo svetovno vojno je doživljal na bojišču in v italijanskem ujetništvu. Po vojni je služboval v raznih krajih v Sloveniji in se istočasno posvetil pisanju dram in iger. Svoje pisanje je nadaljeval do smrti leta 1930. Prvi osnutek za igro »Dva bregova« je napisal že leta 1924, a ga je kasneje nekajkrat spremenil.

Kaj je hotel Leskovec povedati s svojo igro? Velika, globoka in široka voda teče po vsem svetu in ga reže na dva bregova. Na enem bregu stoji gospoda s svojimi utrjenimi postavami, na drugem bregu pa so siromaki, ki živijo po svoje. Čez vodo je postavljen most, ki ga sicer prekoračijo bodisi eni in drugi, a se ne morejo pridružiti tistim na nasprotnem bregu, razen če ne sprejmejo tiste postave, ki velja na eni strani in popolnoma pozabijo na drugo stran.

Tako razlaga poglavar siromakov, ki pa je vendarle svojega sina poslal na drugi

breg študirat. Sin se vrne, se zaljubi v mlado natakario in jo hoče spraviti na gosposki breg. Temu se uprejo siromaki in poglavarjevemu sinu ne dovolijo, da bi na oni breg odpeljal mlado žensko, zato ga ubijejo.

Če bi danes Leskovec pisal »Dva bregova«, bi si ju verjetno drugače zamislil. Vsakodnevnim dogodki črne kronike pričajo danes o dvojnem licu »bregov«, če si zamislimo mafijce in gangsterje, ki izvajajo nasilje navadno po naročilu predstavnikov onega, na videz spoštovanega brega. Tudi v tem primeru gre za most, ki ga ne moreš svojeglavo prekoračiti, ker ni mogoče prekršiti njihovih natančnih zakonov.

Leskovčev motiv v igri »Dva bregova« je komaj nakazan in odgovarja le modi tedanjega časa, ker v bistvu ne zajema socialnega vprašanja. To pomanjkljivost pa bo s svojo režijo skušal nadoknaditi Jože Babič in z nekaterimi dramaturškimi posegi približati idejo »Dveh bregov« današnjemu človeku.

Pečen kostanj

Nad mestom je ugasnila dnevna svetloba in zažarele so visoke cestne luči. Tu in tam je z zavihanim ovratnikom in zgrbljen zaradi zime zakasnel pešec hitel domov.

Na križišču dveh ulic, na pol zametena v sneg, na pol naslonjena na zid, je stala lesena baraka, v kateri so podnevi prodajali pečen kostanj. Sedaj je star mož ropotal okoli ugašajoče pečice in se odpravljal domov.

Po snegu naokrog so ležale kostanjeve lupine. Našopirjeni vrabci so iskali v njih pečenih ostankov. Starček jih je opazoval že podnevi. Zdaj, ko je bil sam, je navezal z njimi pogovor.

»Aha, vam tekne moj kostanj!«

Segel je v vrečo in izvlekel iz nje prgišče kostanjev. Z okornimi rokami jih je luščil in trosil pred barako. Vrabčki so se drug čez drugega poganjali za pičo.

»Vidiš jih, požeruhe,« se je veselil starček.

Priložil je pojemajočemu ognju. Vrabčki pa, ki jih je bilo vse več in več, so hiteli pobirati drobtinice. Prerivali so se ob železni pečici. Dobro sta jim dela toplota in pečen kostanj.

»Nate, še,« jih je vabil starček in znova segel v vrečo.

Sneg pred barako je oživel. Z vrabčki so se gostili golobi in drobne siničke so se urno sukale med njimi. Bril je mrzel veter, a starček je znova naložil na ogenj.

»Požeruščki, sam kljun vas je,« se je veselil stari mož, ko se je vreča bolj in bolj praznila. Odprl je predal, v katerem je imel surov kostanj. Sproti ga je zarezoval in pekel. Prijetno je prasketalo in vabljivo dišalo v mrzlo noč. Starček si je požvižgaval, a svojo pesmico je kar naprej prekinjal:

»Kostanj! Vroč kostanj!«

Danilo se je že, ko se je iz barake oglasila vesela pesem. Ptice, site in ogrete, so odletavale. Sedale so nedaleč stran in z nagnjenimi glavicami poslušale starčka.

Mesto je oživel. Na ulice so prihajali ljudje. Pogledali so po vremenu, zagodrnjali in se nekam odpravili.

Pot jih je vodila mimo hišice s pečenim kostanjem. Prišli so uradniki v klobukih, branjevke s košarami, miličnik s pendrekom, pleskarji z lestvo, gospodinje, dimnikar z ome-lom in otroci s torbicami in rdečimi noski. Prisluhnili so veseli pesmi, šteli denarčke in hrustali kostanj.

Starček pa je pogledoval za pticami v nebo in prekinjal svojo pesem: »Kostanj! Vroč kostanj!«

In vsi so šli radi k veselemu možu po vroč kostanj.

Franci Lakovič

Ilustr.: Bine Rogelj

Cirkus

Cirkus slavni — čudo pravo — vse gledalce je razvnel, mene zvabil na predstavo, kjer nad Petrom sem strmel.

Bil na vrvi je plesalec, klovn smešni in žongler, ognja mrki požiralec, tigr hudega dreser.

Ej, otroci, kar pojdite vsaj na eno teh predstav, če pa tigr se bojite — to le mucek je Mrnjav.

Prebrisani jež

Možu je rekla ježeva mati:
»Očka, jaz nimam več malim kaj dati!
Prosim, prinesi no malo mi piče,
da že nasitim te naše mladiče!«

Očka jež hitro na pot se odpravi
tjakaj na vrt, kjer skrbno po travi
pravkar kmetica platno pregrinja,
zraven pa Jurčka lepó opominja:

»Pazi na platno, ki se bo belilo —
saj ti iz njega dobil boš perilo!
Pridno in vestno stoj mi na straži,
da ne pomaže se in ponesnaži.«

Jučku pa kmalu dolgčas postane;
kar se pogled mu na jablani ujame:
jabolka rdeča tam gori visijo,
vabijo ga in se mu smejiyo...

Jurče se hitro na jablano spravi,
pravkar, ko jež se pod jablano ustavi.
Jabolka Jurčku sijajno dišijo,
revežu ježu se sline cedijo.

Fantu naenkrat grižljaj se ustavi:
»Proč! Ti mrcina! Koj s platna se
spravi!«

Jež pa ne gre in le dalje stopica,
platno umaže prav vsaka nožica.

Jurčku na jablani vroče postane:
paglavec ježa boji se — in mame!
Jabolka meče naš Jure na ježa,
srečen jih ta na bodíce prestreza.

Jure ves divji veje potresa,
sadje kot v burji popade z drevesa;
ježek presrečen nastavlje bodíce,
deček v potokih pretaka solzíce.

Fant obsedi kot kupček nesreče,
ježek ves blažen k družinici teče:
stara zdaj ježa in ježeki mladi,
jabolk imajo do rane pomladi!

Deževnik in kos

Po vrtu je lezel deževnik. Priletel je kos in zažvižgal: »Pojedel te bom!«

»Srečo imaš,« je odvrnil deževnik. »Zakaj?« se je čudil kos.

»Zato,« je pojasnil deževnik, »ker boš bržkone pohrustal najdaljšega deževnika.«

»Dobro zame!« je pribil kos.

»Lahko bi bilo bolje,« se je namuza deževnik.

»Kako to misliš?« je bil kos še bolj radoveden.

»Če bi ti zagotovo vedel, da sem jaz najbolj dolg,« je pojasnil deževnik, »bi se lahko pred vrstniki ponasjal, da si uplenil najboljši zalogaj.«

»Kaj pa naj storim, da bom izvedel, če si prav ti najdaljši med vsemi deževniki?« je vprašal kos, ki je postajal že nestrpen.

»Dovoli mi, prijatelj, da odidem za hipec domov in v miru preštejem

svoje kolobarje,« je predlagal deževnik. »Če mi jih uspe naštetih več kot sto dvajset, se boš lahko povsod pobahal, da si pogoltnil največjega deževnika.«

»Dobro,« je privolil kos. »Le pojdi! Toda pohiti, kajti zelo sem že lačen!«

Deževnik je urno zlezal globoko v zemljo in se pritajil.

Neumni kos pa je čakal, čakal in čakal. Končno se mu je vendarle posvetilo, da ga je pretkani deževnik zvito prelisčil. Jezen, ker se mu je dal speljati na led, je razkril krila, se dvignil v zrak in odletel.

Šolarji pišejo

IZLET V PIŠČANCE

Proti koncu šolskega leta smo z učiteljico in sošolci iz drugega in petega razreda šli na izlet v Piščance. Nismo hodili dolgo, le petnajst minut. Na obisk so nas povabili starši našega sošolca Boleta. Njegov oče je nekaj dni prej ulovil kačo. Pokazal nam jo je. Jaz sem se je tudi dotaknil. Bila je kot milo. Potem jo je gospod Bole spustil na tla. Psički so se je bali. Nato jo je spet ulovil in jo dal v kletko. Pri Boletovih imajo tudi zajčke in vsi otroci smo jih radi gledali.

Čez nekaj časa smo šli dalje. Obiskali smo družino, pri kateri zbirajo staro orodje. Pokazali so nam ga in razložili, za kaj je rabilo. Tudi tam so nam ponudili jedačo in pijačo.

Odtod smo se spet odpravili v šolo in opoldne smo bili spet v učilnicah. Izleta smo bili vsi zelo veseli, in nam bo ostal v lepem spominu.

Darko Bradassi
4. r. ROJAN

NAŠ ŠOLSKI IZLET

Na izlet smo šli v Medano v Goriških Brdih. Ta pokrajina je zelo lepa in med gričevjem je vse polno vasi. Izlet je bil zelo lep, čeprav je zjutraj deževalo. Glavni cilj našega izleta je bila Medana, rojstni kraj pesnika Alojza Gradnika, po katerem je poimenovana naša nova šola na Repentabru. Odpotovali smo zjutraj zgodaj. Z nami so šli tudi starši zaradi potnih listov. Mejo smo prestopili pri Rdeči hiši in se peljali potem skozi Solkan mimo Plav ob prelepi Soči v Brda. V Medano smo prispeli okrog 10.30. Odšli smo na pesnikov dom, kjer nas je že čakala učiteljica Stanka, ki je prej odpotovala v Medano in pripravila vse za naš obisk. Pesnikovi sorodniki so bili veseli našega obiska in so nas zelo lepo sprejeli. V hiši smo si ogledali sobo, kjer hranijo razne pesnikove stvari: knjige, spise, pisma materi in očetu, rokavice, klobuk, ovratnico, naočnike in rodovnik, na katerega posebno pazijo. Pesnikov brat nam je govoril o Gradnikovem mladostnem življenju in delu. Pesnik Alojz Gradnik je pokopan na domačem pokopališču, zato smo šli tudi na njegov grob in tam postavili kamnito vazo s cveticami, ki smo jo prinesli v spomin.

Odpeljali smo se nato na kosilo v Kojško. Tam smo si ogledali spomenik skladatelju Srečku Humarju in nekateri so se tudi slikali. Šli smo potem na Majnik nad Šmartnim, kjer stoji visok spomenik v spomin na padle partizane. Spomenik ima štiri pločadi in 140 stopnic. Odtod je lep razgled na Beneško in Furlansko ravnino, na Kras, Medano in razne briške vasi.

Vsi veseli in dobro razpoloženi, ker smo uživali lepoto Brd, smo se odpeljali v Kobarid, kjer smo si ogledali umetno jezero in spomenik Simonu Gregorčiču. Bilo je že pozno in šli smo čez mejo proti Čedadu. Tam smo se ustavili na Hudičevem mostu in si malo ogledali mesto. Veseli smo se vrnilli domov.

Ines Škabar
REPENTABOR

MOJ DED

Moj ded je bil med vojno v Afriki. Potem je bil na otoku Visu partizan. Še danes hrani moja babica dnevnik, ki ga je vsak dan pisal. Tako vemo, koliko je moral trpeti med vojno. Žal mi je, da mi sam ne more kaj več povedati o tem, ker bi ga zelo rada poslušala.

Breda Husu
2. r. SV. ANA

TRGATEV

Letos sem prvič pomagala pri trgatvi. Ded je pripravil vse potrebno: sode brente in ostalo. Ko smo bili vsi zbrani, je očka priklopil voz na traktor in zapeljali smo se v vinograd. Čeprav se vsak dan vozim z avtom, mi je bila vožnja na vozu veliko bolj všeč.

Prva dva dneva smo trgali belo grozdje, potem pa črno. Grozde smo odrezali in jih dajali v brente. Očka je potem brente z grozdem nosil k vozu in grozdje metal v sod. Od sladkega grozolja so se nam roke kar lepile. Ko sem to potožila dedu, je povedal, da je to dobro znamenje in da bo vino dobro. Med obiranjem smo klepetali, veselo prepevali in se smejali. Ko je bil sod poln, smo se odpeljali domov. V kleti smo grozdje s posebnim strojčkom zmečkali in ga potlačili v veliko kad.

Ko sem z mamico in očkom odhajala v mesto je v kad šumelo. Sladek mošt se je počasi spreminjal v vino.

Lidija Glavina
2. raz. DOMJO

Urednikova pošta

Vsem šolarjem lep pozdrav v novem šolskem letu.

Ne bom se dolgo razpisoval o novem GALEBU. Naj povem samo to, da boste letos spet prebirali vratolomne zgodbe priljubljenega Matička in njegovega strička, lepe pesmice in pripovedke, opise in zanimivosti. Priloga je v barvah, strani bo prav toliko kot lani, in čaka vas vse polno lepih, bogatih nagrad. Kar trinajst jih je: najlepša, prva nagrada je CROSS-KOLO »MIRAGE«, druga nagrada je FILMSKA KAMERA »BENCINI«, dar trgovine s fotoaparati SEGULIN v ulici Mazzini v Trstu, TRANSISTORSKI RADIO »PHILIPS« je tretja nagrada, četrta TEMPERA BARVICE »PELIKAN«, peta NALIVNO PERO »WATERMAN« in potem še osem knjižnih nagrad. Tempera barvice, nalivno pero in knjige so dar TRŽAŠKE KNJIGARNE v ulici sv. Frančiška v Trstu.

Kako dobite nagrade? Enostavno! Do konca novembra morate poravnati naročnino, ki je ista kot lani: 2000 LIR. Vsak naročnik dobi nato dopisnico, jo izpolni z vsemi potrebnimi podatki in jo pošlje uredništvu najkasneje do 10. decembra. Žrebanje nagrad bo sredi decembra v Kulturnem domu v Trstu.

Pomnite torej, SAMO 2000 LIR za naročnino in imate možnost dobiti eno od nagrad. Poleg tega boste redno vsak mesec dobivali GALEB in če boste pridno reševali zanke in uganke, vas čakajo še knjižne nagrade.

Pa še nekaj. Založništvo tržaškega tiska je poskrbelo za izdajo brošure »Spoznavajmo svoje kraje in svojo preteklost«, v kateri so zbrane vse lanske priloge GALEBA. Tisti, ki brošuro želijo, jo lahko dobijo v Tržaški knjigarni v Trstu za 800 lir.

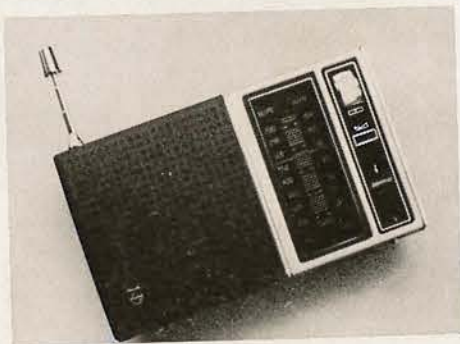
UREDNIK

Prva nagrada

Druga nagrada

Tretja nagrada

Za listre glave

KOMBINIRANA KRİZANKA

vodoravno: *navpično:*

Nekatere besede so prikazane likovno, za druge pa je opis naslednji:

Vodoravno: 1. okrajšava za imenovalnik, 3. vidik, razgled, 6. ogledovanje, 8. dežela Prlekov, 13. žensko ime, 16. ljubljanska tovarna, kjer so še pred nekaj leti sestavljali avtomobile Renault, 23. grško mesto, 24. napev.

Navpično: 1. šivanke, 2. prodajalna mlečnih proizvodov, 3. slovensko obmorsko letovišče, 4. inserat, naznanilo v časniku, 5. samo to, 7. ples v gledališču, gledališka plesalska skupina, 12. slaboten, obremenjen s kilo, 14. avtomobilska oznaka za Koper, 21. nikalnica.

1	2	3	4
2			
3			
4			

MAGIČNI KVADRAT

Vodoravno in navpično: 1. mama, 2. ljubkovalno ime za očeta, 3. materina sestra, 4. Dedalov sin in prvi letalec.

IZPOLNJEVANKA

1. isto kot Janez, 2. gozdni sadež, 3. ptica ujeda, 4. stara utrdba, 5. del telesa, 6. državna pisarna, 7. otrok, malček, 8. enica, 9. glasbeni znak.

Ob pravilni rešitvi dobiš v prvi navpični vrsti ime in priimek znanega primorskega pesnika, ki je za otroke izdal dve prisrčni zbirki pesmic: »Miška osedlana« in »Na Krasu«.

1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			

Rešitve ugank pošljite čimprej na Uredništvo GALEBA: Lojze Abram, UI. G. Amendola 12 - 34134 Trst.
